

Bijlage 1: Controleprotocol 2019

1. Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid én rechtmatigheid)

Zoals in art. 213 van de Gemeentewet is voorgeschreven zal de controle van de jaarrekening door de accountant (die door de raad benoemd is) gericht zijn op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties (in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen);
- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens de Kadernota Rechtmatigheid, dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen.

2. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en statische deelwaarnemingen en extrapolaties. De **goedkeuringstolerantie** is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming, de strekking van de af te geven accountantsverklaring.

De **rapporteringstolerantie(s)** is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. In onderstaand schema staan de goedkeuringstolerantie en de rapporteringstolerantie(s) zoals deze door het college zijn opgenomen in de opdrachtbevestiging aan de accountant. Deze komen overeen met het wettelijk minimum.

	Strekking accountantsverklaring:			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	>1%<3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	>3%<10%	≥ 10%	-

Als maatstaf voor de rapporteringstolerantie geldt dat de accountant elke fout of onzekerheid ≥ € 100.000 rapporteert.

In afwijking van het bovenstaande geldt voor de in de bijlage bij de jaarrekening opgenomen verantwoordingsinformatie betreffende specifieke uitkeringen (SISA regelingen) de hieromtrent in het BAPG voorgeschreven rapporteringstolerantie per specifieke uitkering.

3. Reikwijdte accountantscontrole rechtmatigheidtoetsing

De accountantscontrole op rechtmatigheid is limitatief gericht op:

- 3.1 de naleving van wettelijke kaders, zoals opgenomen in de kolom “Externe regelgeving” van het “normenkader van de rechtmatigheidcontrole”. Dit uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen;
- 3.2 de naleving van de volgende gemeentelijke kaders:
 - de begroting;
 - financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet;
 - de controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet;
 - de overige kaders zoals opgenomen in de kolom “Interne regelgeving” van het “normenkader voor de rechtmatigheidscontrole”, voor zover deze betrekking hebben op directe financiële beheershandelingen. Bij gemeentelijke verordeningen worden uitsluitend financiële consequenties verbonden aan die bepalingen, die hoogte, duur en object/doelgroep van financiële beheershandelingen betreffen. Er wordt alleen op die bepalingen getoetst. Hierbij worden hoofd- en bijzaken onderscheiden.

Het **normenkader** is uitgewerkt in bijlage 2.

In het normenkader zijn alle gemeentelijke verordeningen benoemd. De onderdelen A (kritisch) en B (niet kritisch) bevatten verordeningen die in het kader van de toetsing op rechtmatigheid worden betrokken in zowel de verbijzonderde interne controle door de gemeente als de controle op de jaarrekening door de accountant. Het onderscheid in categorie A en B is van invloed op de frequentie waarin de verbijzonderde interne controle (jaarlijks of met een lagere periodiciteit) wordt uitgevoerd. De verordeningen onder categorie C bevatten geen bepalingen waaruit (belangrijke) feitelijke beheershandelingen met financieel gevolg voortkomen.

Het **toetsingskader** is uitgewerkt in bijlage 3.

In het toetsingskader wordt aangegeven aan welke bepalingen uit de regelgeving in het normenkader al dan niet financiële consequenties worden verbonden en welke daarmee onderdeel vormen van het controle in kader van rechtmatigheid.

Rapportering accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant als volgt:

Interim-controle

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een interim-controle uitgevoerd. Over de uitkomsten van die tussentijdse controle wordt een verslag uitgebracht. De raad ontvangt een kopie van deze rapportage.

Verslag van bevindingen bij de jaarrekening

Overeenkomstig de gemeentewet doet de accountant verslag omtrent de controle van de jaarrekening aan de raad. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen.

Uitgangspunten voor de rapportagevorm

Gesignaleerde onrechtmatigheden worden gespecificeerd naar de aard van het criterium (begrotingscriterium, voorwaardencriterium, etc.). Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie overschrijden worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de gemeente gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid, uitmondend in een oordeel over de jaarrekening. Deze controleverklaring is bestemd voor de gemeenteraad, zodat deze de door het College van Burgemeester en Wethouders opgestelde jaarrekening kan vaststellen.